

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร
Administration According To The Principles Of Good Governance
Of School Administrators Under Omnoi Municipality
Samut Sakhon Province

วรรณรยา สัตตประเสริฐ¹
ธิดาภรณ์ เพ็ญ²

Received : July 25, 2024
Revised : August 3, 2024
Accepted : September 22, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและพนักงานครูเทศบาล ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม และต่ำสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า

2. แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสังเคราะห์และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารพิจารณานำไปใช้ในการบริหารงาน ดังนี้ 1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิบัติงาน และตั้งงบประมาณรองรับเพื่อจัดโครงการต่าง ๆ 2) จัดอบรมด้านกฎหมาย 3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) จัดอบรมให้ความรู้ด้านงานพัสดุ และ 5) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงาน , หลักธรรมาภิบาล

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) Administration according to the principles of good governance of educational institution administrators. Under the jurisdiction of Om Noi Municipality Samut Sakhon Province and 2) To study guidelines for developing administration according to the principles of good governance of educational institution administrators. Under the jurisdiction of Om Noi Municipality Samut Sakhon Province. The research population was administrators and municipal teachers 96 people. The research tools were an opinion questionnaire and structured interview. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and content analysis

The findings were as follow:

1. Management according to the principles of good governance by educational institution administrators under the jurisdiction of Om Noi Municipality, Samut Sakhon Province. Overall each aspect was at a high level. When considering each item, it was found that the principles include participation and the rule of law at the highest level. Next are the principles of morality and the principles of responsibility. Principles of transparency and the principle of value are at a high level, respectively.

2.Guidelines for administration according to the principles of good governance by educational institution administrators under the jurisdiction of Om Noi Municipality Samut Sakhon Province. The researcher has developed guidelines from interviews with experts let's synthesize and write a project to present to executives for consideration and use in management as follows.

1) Prepare a local development plan to use as a framework and direction for operations. and set a budget to support to organize various projects. 2) Organize legal training. 3) Organize training to increase knowledge and create a manual on morality and ethics for teachers and educational personnel. 4) Organize training to provide knowledge regarding parcel work. and 5) Project to develop the potential of teachers and educational personnel.

Keywords: Good Governance , Administration

บทนำ

ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล เป็นมิติใหม่ที่เน้นบทบาทของผู้บริหาร ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งการใช้สติปัญญาควบคู่ไปกับคุณธรรมนั้น นับเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ดังยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะแรก ที่เน้นการเตรียมความพร้อมของมนุษย์ สังคม และเศรษฐกิจ บวกกับยุทธศาสตร์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารเดิมที่ขาดประสิทธิภาพ ทำงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2559, น. 129) ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 โดยบัญญัติไว้ในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 ได้บัญญัติว่า ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560) และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 6 ระบุว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120, ตอนที่ 100 ก (9 ตุลาคม 2546), น. 2)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญตามหลักการดังกล่าวจึงมีนโยบายเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักของธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารงาน ก่อให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงระบบงานของหน่วยงาน ให้มีประสิทธิภาพที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษา การบริหารที่ทันต่อเหตุการณ์และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการไทย, 2555, น. 19) จากกระแสของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เกิดขึ้นในประเทศไทยหลังวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อ พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ประกอบการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลายครั้งในประเทศไทยมักมีการนำคำว่า ธรรมาภิบาล มากล่าวด้วยเหตุที่ผู้ปกครองผู้มีอำนาจมิได้ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลจนทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง ดังนั้น คำว่า ธรรมาภิบาล จึงมีความสำคัญมากขึ้น (ถวิลวดี บุรีกุล, 2561, น. 3) จากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหารงานของรัฐ และรัฐบาลทั้งในและต่างประเทศโดยทั่วไปในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปมากและเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว กว้างขวางต่อเนื่อง เพราะความก้าวหน้าด้านการสื่อสารเทคโนโลยี การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้นการปรับเปลี่ยนบทบาทของสังคม โดยนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (good governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนโดยรวม และสังคมไทยขับเคลื่อนไปกับระบบการบริหารงานที่ทำให้เกิดความแข็งแกร่งเพียงพอที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มันจะช่วยให้ประเทศชาติมีความสงบสุข และพัฒนาอย่างรวดเร็วและยั่งยืนต่อไป (ทิวากร แก้วมณี, 2559, น. 23)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ถือเป็นหลักสำคัญที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยเฉพาะหลักนิติธรรม ซึ่งการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น มีการนำกฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการมาใช้ในการปฏิบัติงาน มิใช่เป็นการปฏิบัติตามอำเภอใจ หรือภายใต้อำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีมาตรฐาน มีขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจน เนื่องจากมีการบริหารงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ชัดเจน จึงมีมาตรฐานความเป็นกลางและเสมอภาคต่อผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่า

เทียม การดำเนินงานจึงเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้ทันที มีการพัฒนาหรือปรับปรุงระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องระบบบริหารงานบุคคลให้มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน การใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า เป็นไปตามแผนโครงการ แต่เนื่องจากภาระงานมีมากกว่าจำนวนบุคลากร ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการพิจารณาเรื่องของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะมีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องตามการประชุมต่าง ๆ ที่มีผู้แทนจากส่วนราชการหลายแห่งเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกันตัดสินใจ เพื่อพิจารณาหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการมากที่สุด และบุคลากรส่วนมากมีความตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย มีดังนี้ 1) ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรในองค์กร ทำให้บางส่วนไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ 2) ปัญหาด้านหลักกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับแก้ไขตามยุคสมัย และการตีความข้อกฎหมายของส่วนราชการต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกัน 3) ปัญหาด้านอัตรากำลังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดภาระงานที่มากกว่าจำนวนบุคลากร จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มารับบริการ หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง 4) ปัญหาด้านโครงสร้างที่เป็นข้อจำกัด และมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้ง ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานหรือนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง หากผู้บริหารในยุคปัจจุบันขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารแล้ว การบริหารสถานศึกษาจะไม่ประสบความสำเร็จ และขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาลดลง เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลผู้บริหารให้บริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการปกครองการบริหารจัดการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามครรลองธรรม หลักธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารยุคปัจจุบัน (เทศบาลนครอ้อมน้อย, 2566, น. 37)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร โดยจะศึกษาในลักษณะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร
- 1.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร

2. วิธีการวิจัย

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหาร พนักงานครูเทศบาลและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จำนวน 96 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนคร อ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม (Rule of law) 2) หลักคุณธรรม (Ethics) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และ 6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด เทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม (Rule of law) 2) หลักคุณธรรม (Ethics) 3) หลักความโปร่งใส (Transparency) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และ 6) หลักความคุ้มค่า (Value for Money)

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดของแบบสอบถามความคิดเห็น ตอนที่ 1 หลังจากหาค่าเฉลี่ยแล้ว มาเป็นประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัด สมุทรสาคร

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็น เครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง ของเนื้อหาและโครงสร้าง (Content Validity) และนำมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence)

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J. Cronbach, 1978, p. 161) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.950

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์
3. นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามข้อที่ต่ำที่สุดของแต่ละด้านมาทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. การวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์เพื่อแนวทางการการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัด สมุทรสาคร	N = 96		ลำดับที่	ระดับ
	μ	σ		
1. หลักนิติธรรม	4.56	0.35	2	มากที่สุด
2. หลักคุณธรรม	4.49	0.45	3	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.44	0.49	5	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.57	0.42	1	มากที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ	4.45	0.47	4	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4.42	0.56	6	มาก
รวม	4.48	0.37		มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.42$) รองลงมา คือ หลักนิติธรรม ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.35$) และต่ำสุด คือ หลักความคุ้มค่า ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.56$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน เรียงลำดับ ดังนี้

ผลการประเมินสัมภาษณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	สรุป
1. จัดอบรมด้านกฎหมายเป็นประจำทุกปี โดยใช้หลักการในการทำงานที่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียม	✓	✓	✓	3
2. จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓	✓	3
3. ให้ข้อมูลกับบุคลากรในเรื่องงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารบัญชีและเงินสวัสดิการต่างๆ สามารถตรวจสอบได้	✓	✓	✓	3
4. ยอมรับความคิดเห็นที่เกิดจากความขัดแย้ง และร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	✓	✓	✓	3
5. ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาประจำปีการศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ชาติ	✓	✓	✓	3
6. กำหนดหน้าที่และคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่งงานให้ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดผู้รับผิดชอบ รวมถึงการจัดทำมาตรฐานวิธีการ ปฏิบัติงานและมาตรฐานในการให้บริการ	✓	✓	✓	3
7. จัดทำคู่มือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ถูกต้องตามระเบียบฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน	✓	✓	✓	3
8. การจัดทำรายงานทางการเงินสม่ำเสมอทุกปี	✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน ได้เสนอแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) จัดอบรมด้านกฎหมายเป็นประจำทุกปี โดยใช้หลักการในการทำงานที่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียม 2) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ให้ข้อมูลกับบุคลากรในเรื่องงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารบัญชี และเงินสวัสดิการต่างๆ สามารถตรวจสอบได้ 4) ยอมรับความคิดเห็นที่เกิดจากความขัดแย้ง และร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาประจำปีการศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ชาติ 6) กำหนดหน้าที่และคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่งงานให้ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดผู้รับผิดชอบ รวมถึงการจัดทำมาตรฐานวิธีการ ปฏิบัติงานและมาตรฐานในการให้บริการ 7) จัดทำคู่มือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ถูกต้องตามระเบียบฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน และ 8) การจัดทำรายงานทางการเงินสม่ำเสมอทุกปี

แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 8 ข้อ นั้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารพิจารณานำไปใช้ในการบริหารงาน ดังนี้ 1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิบัติงาน และตั้งงบประมาณรองรับ เพื่อจัดโครงการต่าง ๆ 2) จัดอบรมด้านกฎหมาย 3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) จัดอบรมให้ความรู้ด้านงานพัสดุ และ 5) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ได้สรุปผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และต่ำสุด คือ หลักความคุ้มค่า

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) จัดอบรมด้านกฎหมาย เป็นประจำทุกปี โดยใช้หลักการในการทำงานที่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียม 2) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ให้ข้อมูลกับบุคลากรในเรื่องงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารบัญชี และเงินสวัสดิการต่างๆ สามารถตรวจสอบได้ 4) ยอมรับความคิดเห็นที่เกิดจากความขัดแย้ง และร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาประจำปี การศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ชาติ 6) กำหนดหน้าที่และคุณสมบัติในแต่ละตำแหน่งงานให้ครบถ้วน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดผู้รับผิดชอบ รวมถึงการจัดทำมาตรฐานวิธีการปฏิบัติงานและมาตรฐานในการให้บริการ 7) จัดทำคู่มือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ถูกต้องตามระเบียบฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน และ 8) การจัดทำรายงานทางการเงินสม่ำเสมอทุกปี

แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 8 ข้อ นั้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารพิจารณานำไปใช้ในการบริหารงาน ดังนี้ 1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิบัติงาน และตั้งงบประมาณรองรับ เพื่อจัดโครงการต่าง ๆ 2) จัดอบรมด้านกฎหมาย 3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา 4) จัดอบรมให้ความรู้ด้านงานพัสดุ และ 5) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ มานี ดิจ (2557, น. 5-6) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละหลักพบว่าอยู่ในระดับ

มากทุกหลัก โดยหลักความโปร่งใสมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรก รองลงมา คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และหลักการบริหารจัดการ ตามลำดับ หลักที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ หลักเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ผลการเปรียบเทียบ การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และหลักการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ ครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายหลัก ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร แยกเป็นรายด้าน ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อัจฉราพร กริ่งไกร (2558, น. 126) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1) พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 10 ด้าน และภารดี เหมะ (2565, น. 101 - 104) แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาทิตยา สุขศรี (2559, น. 83-85) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่า บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ภารดี เหมะ (2565, น. 101 - 104) แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปรมมิกา อ่อนธานี (2559, น. 146) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กมลวรรณ จิ๋วออต (2557, น. 44) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคุ้มค่า และสอดคล้องกับ พิชณ ยนต์ (2560, น 161) วิจัยเรื่องธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง พบว่า ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักการรับผิดชอบ และหลักนิติธรรม ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุงเมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมใจ เดชบำรุง (2562, น. 264) วิจัยเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และเขต 2 มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุพรทิพย์ ไทรทองคำ (2562, น. 91) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด เทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้ทรงคุณวุฒิที่ 3 คน เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) จัดอบรมด้าน กฎหมายเป็นประจำ โดยใช้หลักการในการทำงานที่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างสม่ำเสมอและเท่า เทียม เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ 2) จัดอบรมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และวัฒนธรรม องค์กร ในการทำงานสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน ให้กับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมอันดี 3) จัดช่องทางแสดงความคิดเห็นหรือกระบวนการทำงาน ตามกฎกติกา มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของทางราชการได้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมีการให้ข้อมูลบุคลากรที่ชัดเจน ควรมีการเปิดเผยข้อมูล 4) เพิ่มช่องทางรับฟังความ คิดเห็นมากขึ้น เพื่อให้ผู้รับบริการ มีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการวางแผน มีการช่วยเหลืองาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 5) เพิ่มมาตรการการปฏิบัติงานตามแผนดำเนินงานที่กำหนดไว้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย ให้บริการแก่ผู้รับบริการ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ตั้งใจในการปฏิบัติงานให้บริการ รวดเร็ว ประสงค์ แบ่งหน้าที่ในการทำงานและมีผู้รับผิดชอบร่วมกัน เลือกลงงานให้เหมาะสมกับคน 6) ใช้ทรัพยากรที่มี อยู่อย่างจำกัดและงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 8 ข้อ นั้น ผู้วิจัยได้นำมา สังเคราะห์และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารพิจารณานำไปใช้ในการบริหารงาน ดังนี้ 1) จัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิบัติงาน และตั้งงบประมาณรองรับ เพื่อจัดโครงการต่าง ๆ 2) จัดอบรมด้านกฎหมาย 3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากร ทางการศึกษา 4) จัดอบรมให้ความรู้ด้านงานพัสดุ และ 5) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา มั่นศักดิ์(2567, น.66) วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิ บาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครู โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูโรงเรียน ราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) วางแผนร่วมกับผู้บริหารในการ พัฒนาโรงเรียน 2) มีส่วนร่วมในการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน 3) จัดทำแหล่งเรียนรู้ให้ สามารถใช้ในการเรียนการสอนในชีวิตประจำวันได้ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการของโรงเรียนให้เกิด ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรจันทร์ แจ่มบุตร(2567, น.8-9) วิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรร มาภิบาลในโรงเรียนบ้านท่ามะกา ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านหลักประสิทธิภาพ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้1) สถานศึกษาควรมีการวางแผนงานหรือโครงการเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีขั้นตอนในการนำแผน ไปสู่การปฏิบัติมีความเหมาะสมในการดำเนินงาน2) ก่อนดำเนินการควรมีการชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงาน มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงาน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือ มีการควบคุมการปฏิบัติงานและการ รายงาน ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขทุกระยะของการปฏิบัติงาน (2) ด้านหลักประสิทธิภาพ มีแผนแนวทางในการ พัฒนา 1 แนวทาง ดังนี้1)สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้การจัดการความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมองค์กร ควรจัด อบรมครูและบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความเสี่ยง (3) ด้านหลักตอบสนอง มีแผน แนวทางในการพัฒนา2 แนวทาง ดังนี้ 1)สถานศึกษาจัดทำข้อมูลนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยใช้ข้อมูลด้าน

ความต้องการความคาดหวังและความนิยมชมชอบของนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในอดีตและปัจจุบัน 2) สถานศึกษาควรมีการจัดระบบบริการการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารโดยเปิดช่องทางเลือกหลายช่องทางและนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสม (4) ด้านหลักการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน รวบรวมเป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ 2) สถานศึกษาควรมีคู่มือแผนการดำเนินงาน

ความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรการและระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา ผลกระทบต่างๆ อย่างเป็นระบบ (5) ด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใสมีแผนแนวทางในการพัฒนา 1 แนวทางดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สามารถตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษาได้ควรพัฒนาระบบการเผยแพร่ให้มีประสิทธิภาพ (6) ด้านหลักนิติธรรม มีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติราชการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับระเบียบของราชการ 2) ควรให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด (7) ด้านหลักเสมอภาค มีแผนแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรยึดหลักการครองตน ครองคน ครองงานมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ยึดหลักความเป็นธรรม เท่าเทียมในการปฏิบัติงาน 3) สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนตามความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา (8) ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ มีแผนแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) ในการดำเนินงานของสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน 2) สถานศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการที่เป็นภาคีความร่วมมือทั้งจากชุมชน หน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานรัฐในพื้นที่ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน (9) ด้านหลักการกระจายอำนาจมีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน กำหนดขอบเขตของภาระงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น 2) ควรมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการกระจายอำนาจในหน่วยงานและมีคำสั่งแต่งตั้งที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร (10) ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรมมีแผนแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารควรนำหลักจริยธรรมมาเป็นหลักในการบริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขเกิดความร่วมมือในการทำงาน 2) สถานศึกษาควรมีนโยบายยกย่องบุคลากรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 8 ข้อ นั้น ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์และเขียนเป็นโครงการเพื่อนำเสนอผู้บริหารพิจารณานำไปใช้ในการบริหารงาน ดังนี้

1) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการปฏิบัติงาน และตั้งงบประมาณรองรับเพื่อจัดโครงการต่าง ๆ

2) จัดอบรมด้านกฎหมาย

3) จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ จัดทำคู่มือด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

4) จัดอบรมให้ความรู้ด้านงานพัสดุ

5) โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและพนักงานเทศบาล สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ จีวนอต. (2557). สภาพและแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2561). หลักธรรมาภิบาลจากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

ทิวากร แก้วมณี. (2559). ธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.

ปรมมิกา อ่อนธานี. (2559). แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

แผนพัฒนาบุคลากร. (2566) แผนพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567-2569. เทศบาลนครอ้อม
น้อย. อำเภอกระทุ่มแบน. จังหวัดสมุทรสาคร

พิษณุ ยงดี. (2560). ธรรมาภิบาลของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

ภารดี เหมะ. (2565). แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนคร
นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. วารสาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม -
เมษายน 2565.

มานี ติจ. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน มัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร ประเภทสมมุติ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่
40 ก, น. 16-17.

ราชกิจจานุเบกษา. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2556. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา.
สมใจ เดชบำรุง. (2562). หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2562 -
มิถุนายน 2562).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2555).หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่
ดี.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). การบริหารราชการแผ่นดินที่มี
ประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล. วารสารเศรษฐกิจและสังคม.

สุพรทิพย์ ไทรทองคำ. (2562). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วารสารนาคนุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

อาทิตยา สุขศรี. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการบริหาร
ของผู้บริหาร โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ณัฐธิดา มั่นศักดิ์.(2567). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลด้านหลักการมีส่วนร่วมของครูโรงเรียน
ราชมนตรี (ปลื้ม-เชื่อนนกุล) เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์ ปีที่ 2
ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2567) หน้า 59-69.

พรจันทร์ แจ้งบุตร.(2567). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนบ้านท่ามะกา. วารสารการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 15ฉบับที่1(มกราคม-มิถุนายน2567) หน้า 1-16.

- Best, John W. (2006). **Research in Education**. 10th ed. Englewood cliffs: Prentice Hall.
- Cronbach. (1978). **Essentials of Psychological Testing**, 3th ed. (New York: Harper & Row
Publisher
- Likert, Rensis. (1967). **The Human Organization**. New York: McGraw-Hill.